

## **XIII. ASSEGURANCES AGRÀRIES, DANYS METEOROLÒGICS I FISCALITAT AGRÀRIA**

### **3. FISCALITAT AGRÀRIA**

El sector agrari és un sector que aporta un gran valor econòmic, social, territorial i mediambiental i que té un paper estratègic en la provisió d'aliments, en la fixació de la població en el medi rural i en la cura i protecció del medi ambient.

La producció agrària està exposada a una sèrie de factors biològics i climàtics difícils de controlar i gestionar que poden originar importants oscil·lacions en els rendiments d'aquesta activitat. Per a pal·liar aquesta incertesa, Espanya compta amb un sistema d'assegurances agràries i un tractament fiscal diferenciat per a aquest sector. En aquest sentit, existeixen dos règims fiscals pels quals els agricultors poden optar al declarar els seus ingressos agraris que són incompatibles entre si: el règim d'estimació objectiva, al qual opten més del 90 % dels productors, i el d'estimació directa.

El primer d'aquests es va implantar en l'exercici 1995 i consisteix en la determinació dels rendiments a través de l'aplicació d'uns signes, índexs o mòduls que es publiquen anualment. En concret, l'Ordre HAC/1155/2020, de 25 de novembre, per la qual es desenvolupen per a l'any 2021 el mètode d'estimació objectiva de l'Impost sobre la Renda de la Persona Física i el règim especial simplificat de l'Impost sobre el Valor Afegit, recull en el seu annex I, i també en la disposició addicional segona, els índexs o mòduls aplicables a les activitats agrícoles, ramaderes i forestals per a l'any 2021.

Així mateix, el sistema preveu les circumstàncies excepcionals que poden afectar el sector, recollint en l'article 37.4.1 del Reglament de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, aprovat pel Reial decret 439/2007, de 30 de març, s'estableix que "quan el desenvolupament d'activitats econòmiques, a les quals siga aplicable el mètode d'estimació objectiva, es veja alterat per incendis, inundacions o altres circumstàncies excepcionals que afecten un sector o zona determinada, el Ministeri d'Hisenda podrà autoritzar, amb caràcter excepcional, la reducció de mòduls".

En aplicació del que s'estableix en l'esmentat precepte, el Ministeri competent en matèria d'agricultura sol·licita anualment a la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica informació sobre la reducció de rendiments per causes extraordinàries en aquesta anualitat. La Conselleria elabora un informe on s'analitza la situació i sol·licita la corresponent reducció dels índexs seguint les directrius indicades pel Ministeri. Aquest estudi es comunica als representants del sector, es posa a la disposició del públic en la web i serveix com a base per a l'informe que el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació remet al Ministeri d'Hisenda, amb la proposta de reducció dels índexs de rendiment net (mòduls) en el règim d'estimació objectiva de l'IRPF, aplicables a aquelles activitats agràries que durant l'exercici en qüestió hagen tingut forts descensos en els rendiments per causes extraordinàries.

A més, amb l'aprovació del Reial decret llei 4/2022, de 15 de març, pel qual s'adopten mesures urgents de suport al sector agrari per causa de la sequera publicat el 16 de març, s'ha ampliat al 20 per cent el percentatge de reducció aplicable al rendiment net de mòduls que estava fixat en un 5 per cent en recollir-se en el capítol III, "Mesures fiscals", la variació de la reducció prevista en la disposició addicional primera de l'Ordre HAC/1155/2020, de 25 de novembre.

En aquest subcapítol es documenta el resultat que, en aquest context, han tingut per al sector agrari de la Comunitat Valenciana la mesura excepcional aprovada en el Reial decret llei 4/2022, de 15 de març, i també la reducció dels mòduls per causes extraordinàries aprovada en l'Ordre HAC/413/2022 en aplicació del que s'estableix en el Reial decret 439/2007, de 30 de març, i que recollia en gran manera el sol·licitat en l'informe sobre reducció de rendiments realitzat per la

Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica en 2021.

### **3.1. ESTIMACIÓ DE DANYS**

Per a l'estimació dels danys, la Conselleria compta amb un protocol de valoració on intervien els funcionaris de la xarxa d'oficines comarcals agràries, de les direccions territorials, dels serveis centrals, i també representants del sector agrari.

Els primers elaboren els informes d'avaluació de danys després de visitar el camp i/o les explotacions agràries cada vegada que es produeix un incident meteorològic que puga danyar els cultius o las cabanyes ramaderes de la Comunitat Valenciana. En gabinet es processen i sistematitzen totes aquestes avaluacions realitzades, es depura la informació rebuda i es contrasta amb altres fonts disponibles. Entre aquestes fonts destaquen els informes de conjuntura i sequera mensuals que elabora la mateixa conselleria, els informes i taxacions de sinistres d'Agroseguro, la informació de l'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET) i de la xarxa SiAR de la Comunitat Valenciana i la informació aportada, en el seu cas, pels agents del sector (sindicats i cooperatives) en les dues reunions anuals que es realitzen en cadascuna de les tres províncies i que és contrastada per tècnics de la Conselleria.

A partir d'aquestes dades, s'obté el rendiment resultant per a cada cultiu en cada municipi i es compara amb els rendiments del trienni anterior, seguint les indicacions del Ministeri. A continuació, se seleccionen aquelles zones i cultius amb reduccions de rendiments iguals o superiors al 30 per cent respecte a les del trienni precedent (2018-2020).

Una vegada analitzats les dades, se sol·licita una reducció dels índexs en la mateixa proporció que ho han fet els rendiments. En general, es proposen reduccions específiques per cultiu i terme municipal i, en cas justificat, es proposen reduccions més globals per cultiu i província que també poden recollir les causes comercials.

### **3.2. REDUCCIÓ DELS ÍNDEXS DE RENDIMENT NETS I ESTIMACIÓ DE L'ESTALVI EN LA BASE IMPOSABLE**

#### **3.2.1. Sol·licitud C. Valenciana**

Amb data 15 de febrer de 2022, la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Canvi Climàtic i Transició Ecològica va remetre un escrit al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació en el qual se sol·licitava la modificació dels mòduls publicats en l'Ordre HAC/1155/2020, de 25 de novembre, amb la finalitat de compensar els efectes adversos sobre les activitats agrícoles i ramaderes de la Comunitat Valenciana de les circumstàncies climatològiques i comercials ocorregudes en 2021.

En aquest, i a conseqüència de l'adversa meteorologia, se sol·licitava una reducció de l'índex de rendiment net (IRN) del 30 per cent per a tots els productors de caqui i de mandariner de la C. Valenciana, on als incidents meteorològics se'ls havia sumat l'efecte de les plagues, moltes d'aquestes vinculades a les condicions climàtiques i del propi canvi climàtic. Així mateix, se sol·licitava una reducció de l'IRN del 30 % per als productors de raïm de vinificació de la Comunitat Valenciana, a causa de les afeccions de la malaltia del míldiu en el cultiu per les pluges registrades, amb especial incidència en la zona d'Utiel-Requena.

De la mateixa manera, es va sol·licitar una reducció del 30 per cent de l'IRN per a tots els productors de llima i taronger, on als danys per motius meteorològics i plagues (*Delotococcus aberiae*) se li havien afegit les causes comercials. En aquest punt, cal indicar que les importacions de productes forans havien fet que els preus de llima i de la navelina (principal varietat de taronja produïda en la Comunitat) foren molt baixos. En concret, la reducció de preu de llima s'havia situat en un 37,1 per cent en relació amb les tres campanyes prèvies, mentre que la taronja navelina, la comercialització de la qual s'havia retardat per la presència en el mercat de fruita de Sud-àfrica, havia registrat cotitzacions molt baixes, similars a les de la campanya 2018/2019 quan el Ministeri d'Agricultura va adoptar mesures dins del Pla per al sector cítricol.

En el mateix informe es demanava una rebaixa del 30 per cent del mòdul per al sector apícola i sectors ramaders extensius (oví-caprí i boví, de carn i llet) i intensius (porcí, avicultura i cunicultura) per motius meteorològics i d'increments de costos. D'una banda, la inestabilitat dels mesos de març i abril, mesos plujosos i amb poca insolació havien incidit en pol·linització de fruïteres i en la apicultura. Per una altra, en 2021 els agricultors i ramaders van suportar un increment en els costos que el mateix Ministeri havia valorat en un fort increment dels preus de l'energia i lubricants, dels fertilitzants i esmenes i dels pinsos, la qual cosa va contribuir negativament en la renda dels agricultors que van veure com els seus beneficis nets es reduïen sense poder traslladar aquests increments de despeses als preus de venda.

De la mateixa manera, se van proposar a més reduccions més específiques, amb caràcter més puntual, per cultiu i terme municipal, segons la incidència més localitzada pels danys causats per incidències climatològiques més localitzades o amb efectes especialment negatius en cadascuna d'aquestes.

### **3.2.2. Càlcul de l'Estimació de l'estalvi en la Base Imposable per producte i municipi**

En cada exercici, la estimació de l'estalvi fiscal per municipi i producte (cultiu o orientació ramadera) es basa en dades de les declaracions d'IRPF obtingudes de l'Agència Tributària, en dades superfícies i producció a nivell provincial que elabora la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Canvi Climàtic i Transició Ecològica, i en dades de places ramaderes obtingudes de les estadístiques municipals i dels registres ramaders.

### **3.2.3. Estalvi en la base imposable en la C. Valenciana en l'exercici 2021**

En l'estimació de l'estalvi en la base imposable s'han tingut en compte tant l'ampliació al 20 per cent del percentatge de reducció aplicable al rendiment net de mòduls per a les activitats agrícoles i ramaderes aprovat amb la publicació del Reial decret llei 4/2022 esmentat anteriorment, com la disminució per al període impositiu 2021 dels índexs de rendiment net aprovats amb la publicació l'11 de maig de l'Ordre HFP/413/2022, de 10 de maig, per la qual es van reduir per al període impositiu 2021 els índexs de rendiment net i es van modificar els índexs correctors per pinsos adquirits a tercers i per cultius en terres de regadiu que utilitzen, a aquest efecte, energia elèctrica aplicables en el mètode d'estimació objectiva de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques per a les activitats agrícoles i ramaderes afectades per diverses circumstàncies excepcionals.

En l'àmbit de la C. Valenciana es constata que aquesta ordre recollia gran part de la sol·licitud realitzada per la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, encara que no la seua totalitat. Per això, amb data 13 de maig es va reiterar la petició al Ministeri per a les reduccions no ateses.

S'ha estimat que per als agricultors valencians que opten pel mètode d'estimació objectiva, el conjunt de totes les reduccions aprovades per a la campanya de renda 2021 suposa una rebaixa en la base imposable estimada en 104,7 milions d'euros. Per províncies, 20,4 milions d'euros

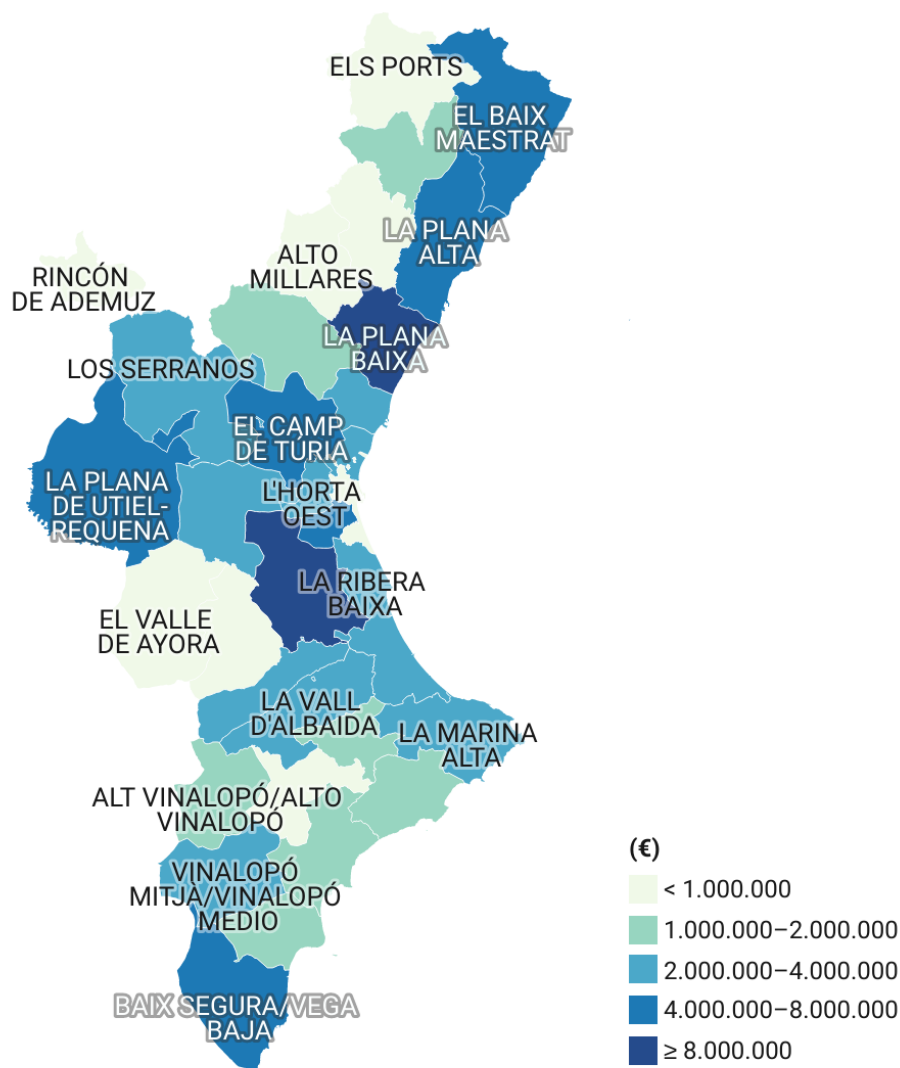
correspondrien a Alacant (19,5 %); 23,7 milions d'euros, a Castelló (22,7 %), i 60,5 milions d'euros, a València (57,8 %).

D'aquests, 58,2 milions d'euros (el 55,6 %) serien atribuïbles a l'increment del cinc al vint per cent en el percentatge de reducció a aplicar al rendiment net de mòduls, aprovat en el Reial decret llei 4/2022. La major part correspondrien a València (31,6 milions d'euros), seguida d'Alacant amb 16,5 milions d'euros Alacant i de Castelló (10,0 milions d'euros). Els 46,5 milions d'euros restants serien els específicament derivats de les reduccions dels índexs per circumstàncies excepcionals aprovades en l'Ordre HAC/413/2022 que s'acumularien a la reducció anterior i dels quals el 62,2 % (28,9 milions d'euros) correspondrien a València; el 29,4 % (13,7 milions d'euros), a Castelló, i el 8,4 % restants (3,9 milions d'euros), a Alacant. (Vegeu quadre núm. 13.12.)

El major estalvi s'ha produït en els productes agrícoles, amb una disminució de la base imposable que, en el seu conjunt, s'estima en 93,4 milions d'euros, el que suposa el 89,3 % de l'estalvi. Per grups, la major rebaixa s'ha donat en el de cítrics, on s'ha estimat una reducció d'uns 47,0 milions d'euros (44,9 %). Seguirien el grup de fruiters no cítrics per al qual s'estima un estalvi de 19,1 milions d'euros (principalment caqui amb 11,7 milions d'euros, seguit de l'albercoquer i cirerer amb 1,4 milions d'euros d'estalvi estimat cadascun i la bresquillera amb 1,3 milions d'euros). A continuació, el major estalvi seria en el raïm per a vi amb DO i sense DO amb 8,4 milions d'euros i el dels productes hortícoles amb 7,2 milions d'euros d'estalvi. D'altra banda, l'estalvi en la base imposable de productes ramaders s'estima en 11,2 milions d'euros (10,7 % del total de l'estalvi). (Vegeu quadre núm. 13.13.)

En el quadre núm. 13.14 es detalla l'estimació de l'estalvi en base imposable per comarques. S'hi constata que la Ribera Alta i la Plana Baixa han sigut les que major estalvi presenten amb 15,9 i 8,1 milions d'euros, respectivament, degut en major mesura a l'estalvi per la reducció d'índexs per circumstàncies excepcionals. D'altra banda, al Baix Segura, els 7,3 milions d'euros d'estalvi en base imposable estimat es deu principalment a l'aprovació del Reial decret llei 4/2022, ja que el pas del 5 al 20 % ha suposat prop de 6,9 milions d'euros.

## ESTAVI ESTIMAT BI C. VALENCIANA 2021 (€)



Fuente: Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica • Datos cartográficos: ICV • Creado con Datawrapper

Mapa interactiu en l'enllaç següent <https://datawrapper.dwcdn.net/SltP4/2/>

A Alacant, els cultius que han obtingut més rebaixa en la base imposable han sigut la llimera (3,1 milions d'euros), el raïm de taula (2,3 milions d'euros), el mandariner (1,9 milions d'euros) i el taronger dolç (1,8 milions d'euros), íntegrament atribuïbles a l'increment en el percentatge de reducció aplicable al rendiment net de mòduls). Per la seua part, en el cirerer, cinqué cultiu en importància amb 1,3 milions d'euros d'estalvi en base imposable estimat, quasi tres quartes parts són atribuïbles a les circumstàncies excepcionals. Aquests cinc cultius junts representen el 51,1 % del total d'estalvi imposable estimat per a la província. Per comarques, destaca el Baix Segura (representa el 35,8 %, amb 7,3 milions d'euros), el Vinalopó Mitjà (el 15,1 %, amb 3,1 milions d'euros), la Marina Alta (el 10,8 %, amb 2,2 milions d'euros), el Baix Vinalopó (el 9,7 %, amb prop de 2,0 milions d'euros) i l'Alt Vinalopó (el 8,0 %, amb 1,6 milions d'euros). (Vegeu quadre núm. 13.15.)

A Castelló, el mandariner, amb un estalvi fiscal estimat de 13,1 milions d'euros, representa el 55 % de l'estalvi a la província, li segueixen el taronger dolç (1,6 milions d'euros i 6,8 %) i l'ametler (0,9 milions d'euros i el 3,8 %). En els tres cultius la major part de l'estalvi procedeix de la reducció d'índexs per causes excepcionals, encara que és considerable la part de l'increment del 5 al 20 %. Per comarques, cal indicar que la Plana Baixa (8,1 milions d'euros), el Baix Maestrat (7,1 milions d'euros) i la Plana Alta (4,4 milions d'euros) suposen conjuntament el 82,6 % de l'estalvi fiscal estimat per a la província. En general, a la província de Castelló, i amb l'excepció de la comarca de l'Alt Millars, les comarques amb major estalvi estimat són aquelles on es concentren els cultius amb majors incidències com es mostra en el quadre núm. 13.16.

A la província de València, els cultius amb major rebaixa en la base imposable han sigut el mandariner per al qual l'estalvi en base imposable s'ha estimat és de 16,1 milions d'euros (29,0 %); el caqui, amb 11,6 milions d'euros d'estalvi (20,9 %); el taronger dolç amb prop de 9,2 milions d'euros (16,5 %); el raïm per a vi, amb 7,7 milions d'euros (13,8 %), i el mandariner, amb 7,5 milions d'euros. L'estalvi estimat per a aquests quatre cultius ha sigut, per tant, de 80,2 % de l'estalvi de la província i majoritàriament s'ha degut a la reducció d'índexs per causes excepcionals. Per part seua, les comarques amb major estalvi fiscal estimat són la Ribera Alta (els 15,9 milions d'euros representen el 26,3 % de l'estalvi provincial), la Plana d'Utiel-Requena (6,5 milions d'euros i un 10,8 %), el Camp de Túria (5,0 milions d'euros i un 8,2 %) i l'Horta Sud i la Vall d'Albaida (entorn de 4,0 milions d'euros cadascuna). (Vegeu quadre núm. 13.17.)

El detall per terme municipal es pot consultar en l'enllaç següent: <https://datawrapper.dwcdn.net/URNM3/4/>